

С Р П С К А   А К А Д Е М И Ј А   Н А У К А

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

ПОВРЕМЕНИ СПИС ЗА СЛОВЕНСКУ ФИЛОЛОГИЈУ

Уређује

А. БЕЛИЋ

уз сарадњу

д-ра *Алексића Радомира* (Београд), д-ра *Вуковића Јована* (Сарајево), *Конеског Б.*
(Скопље), д-ра *Нахшигала Рајка* (Љубљана), д-ра *Скопа Пеџра* (Загреб),
д-ра *Шевановића Михаила* (Београд), д-ра *Томановића Васе* (Скопље),
д-ра *Храсте Миша* (Загреб)

XX КЊ. 1—4

БЕОГРАД

1953—1954

1.

ЛИНГВИСТИЧКИ САСТАНЦИ ПРИ ИНСТИТУТУ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА

Од октобра 1952 до маја 1953 године одржано је при Институту за српски језик Српске академије наука осам лингвистичких састанака. Дневни ред сваког састанка обухватао је један реферат који је био читан или усмено излаган и дискусију која се поводом њега развијала.

Одржавање састанака дошло је као резултат жеље и потребе научних радника - лингвиста да повремено износе на дискусију питања којима се баве. Састанци су одржавани у једном мањевеише устаљеном кругу учесника, иако су били приступачни свакоме ко је желео да учествује на њима, било као референт било као слушалац. Редовни посетиоци били су чланови Института за српски језик као и сарадници неких других Академијиних института, сродних по струкама; затим изван број професора и асистената са језичких катедара Филозофског факултета у Београду, као и професори-слависти са Више педагошке школе. Поред тога састанцима су присуствовала и поједина друга лица заинтересована за неку од тема или за састанке уопште.

На осам лингвистичких састанака било је покренуто неколико сасвим различитих тема. Сви реферати носили су, додуше, разне наслове и о истој проблематици није се ниједном говорило у наставцима. Али пошто је избор тема био потпуно слободан, и пошто је за следећег референта могао да се јави свако ко је желео, дешавало се да је једна тема, у току излагања или дискусије, привукла пажњу некога од присутних и дала му потстрека за његов каснији реферат. На тај се начин уједно испољила актуелност тема у нашој лингвистичкој средини, показало се која су од додирнутих питања за публику била најзанимљивија.

На лингвистичким састанцима било је шест референата. Руководилац састанака, управник Института за српски језик проф.

А. Белић, који је отворио први састанак краћим уводним излагањем о задацима и перспективама ових састанака и позивом на сарадњу, одржао је два предавања: „О значају језичког осећања за вршење синхроничне језичке анализе“ (24.X.1952) и „О префиксима и наставцима“ (12.XII.1952). Његова предавања претстављала су допуну и разраду неких основних идеја књиге „О језичкој природи и језичком развоју“, поред тога што су садржале много драгоцених мисли потпуно нових за нашу лингвистичку јавност.

Асистент Института за српски језик Павле Ивић изашао је такође два пута, са темом „О неким питањима наше историске дијалектологије“ (10.XI.1952) и „Систем значења основних претериталних времена у говору Галипољских Срба“ (19.V.1953). Оба реферата проистекла су из референтовог интересовања за дијалектолошке проблеме, а осим тога други реферат претстављао је прилог дискусији о значењима претериталних времена, о чему се говорило и на неким од претходних састанака.

Појава структурализма у лингвистичкој науци на Западу заинтересовала је неке од учесника састанака и послужила као материјал за реферате двају асистената Института за српски језик. Тема Милке Ивић била је „О проблему падежне системе у савременој лингвистици“ (2.XII.1952); држећи се оквира науке о падежима, она је упоредила достигнућа структуралистичке лингвистике и лингвистике изграђене на идејама проф. Белића и његове школе. Ирена Грицкат је читала реферат „Приказ и оцена Серенсенове студије о словенском виду и временима“ (26.XII.1952) и, поред неких запажања о структурализму уопште, изнела до којих је резултата дошао овај структуралист на пољу испитивања словенског глагола.

Реферати о структурализму на Западу дали су повода да се реферише о једној структуралистички израђеној студији која је штампана код нас — о македонској граматици Х. Ланта. Професор Више педагошке школе Тодор Маневић приказао је ту књигу, а заједно с њом и граматику Б. Конеског, те је кроз приказе изнео и неке своје погледе на структурализам и додирнуо доста интересантних проблема савремене македонске лингвистике („Најновије граматике македонског језика“, 6.III.1953).

Семантика појединих претериталних времена претставља за нашу науку још увек живу, на многим тачкама тек начету проблематику. О њој је било говора и у реферату проф. Т. Маневића, а неким специјалним питањима из те области били су посве-

ћени реферати асистената Института за српски језик Петра Сладојевића (О имперфекту у српском језику, 20.III.1953) и већ поменути други реферат П. Ивића.

Као што се из овог види проблеми о којима се расправљало били су разнолики, али су се у већини случајева надовезивали једни на друге, тако да се углавном може рећи да су свих осам састанака претстављали за редовне учеснике повезану целину и могли корисно да им послуже у проширењу њихових научних искустава.

Главну одлику лингвистичких састанака претстављало је обиље нових мисли — и у рефератима и у дискусијама. Референти су изнели неке своје мисли и опаске, нигде још неказане и нештампане. И онда када су у питању били само прикази, у вези с идејама онога ко је био приказиван изношене су и многобројне идеје приказивача, тако да су сви реферати заслужили називе оригиналних и креативних прилога науци. У дискусијама је долазила до изражаја велика пажња с којом су слушаоци пратили излагања као и неусиљеност дискутовања које је прелазило у разговор о појединим питањима и у општу размену мисли и запажања. Уверени смо да суштина ових реферата и дискусија, у којима је често у потпуно неприпремљеном облику, у сукобу различитих схватања, било изнето доста значајних идеја, не би требало да остане незабележна, пошто би могла да послужи читаоцима нашег часописа као извор корисних информација. Стога ћемо покушати да прикажемо, сасвим сажето, сваки поједини састанак, трудећи се да уз главне идеје сваког референта додамо као оквир најважније допуне и опште нити размишљања које су код аудиторијума резултирале из саслушаних реферата.

Проф. А. Белић (О значају језичког осећања за вршење синхроничне језичке анализе) рекао је, укратко, ово. У науци је језичко осећање било често погрешно објашњавано, оно је понекад било свођено на физиолошке моменте, на осећај гласова. Ми ћемо, међутим, поставити тај проблем на сасвим другу, и то на најширу основу: како се разна језичка факта приказују нашем језичком осећању у једном синхроничном пресеку?

Теориски се погрешно закључује да је у генитиву *града* обележје падежног значења наставак *-а*. За разлику од језичког осећања у аглутинативним језицима осећање претставника флективних језика придаје целом облику *града* падежно значење. Падежно значење се добива из односа одговарајућег падежа према другим падежима, а не из збира саставних елемената у једном

падежном облику, у што се можемо лако уверити на примеру генитива од именице *предак* — *прећна*, где се облик и не може раздвојити на основу и падежно обележје. Према томе парадигме постоје у нашој свести и нису вештачка творевина граматичара. *Деца* као номинатив множине од *дете* јесте жив однос који постоји у нашем језичком осећању, иако се граматички тај однос може објаснити само уз помоћ историје језика.

Језичко осећање поступа увек врло осетљиво у својим реализацијама, само треба умети читати шта нам оно говори. Тако, напр., размисливши о прилозима, ми схватамо зашто су они непроменљиве речи: прилози одређују оно што је у свим лицима глагола одн. у свим родовима придева непроменљиво, и у случајевима када су саграђени од придевске основе они имају облик неутрума, јер је средњи род, уствари, одсуство рода.

Оно што се у науци назива општим делом (кореном, основном једног низа етимолошки сродних речи) такође је, у синхроничној перспективи, творевина нашег језичког осећања. На ту чињеницу досад није било обрађено довољно пажње. Јасно је да општи делови нису елементи издвојени на папиру научном анализом, већ су живи делови језика, носиоци извесних значења, говорно још неостварених и само потенцијално датих. Реализација се у говору врши помоћу наставака. Реализацију значења општег дела *сел-* видимо у падежима имена *село*, у придеву *селски* > *сеоски*. Али и *сеоск-* постаје временом општи део те се реализује при образовању речи као *сеоштина* итд. Свака реч може да постане сопствена апстракција и центар даљих реализација. Тајну првобитних индоевропских корена ми не знамо. Али пошто су се индоевропски језици одликовали прецизношћу, само место у реченици које би заузимао тај првобитни корен не би било довољно да одреди функцију и значење; то се одређивало специјалним гласовима, наставцима.

Дискутант М. Ивић се задржала на дефинисању општег дела, сматрајући да је општи део апстрактна веза одређеног значења појма са фонетским остварењем, која се налази као заједнички коефицијент у низу конкретних фонетско-семантичких веза у сродним речима. Проф. А. Белић је поводом односа *род* : *рађаши* који је дискутант поменуо рекао следеће: *род* и *рађаши* се налазе у семантичкој вези, а донекле и у обличкој, јер су алтернације између њих (*о : а*, *д : ђ*) живе и данас. Али су ове две речи већ постале центри двеју нових група образовања. Разуме се да о семантичкој страни увек треба водити рачуна, јер без постојања

семантичких система у језичком осећању не би постојао морфолошки суплетивизам (једнина *човек*, множина *људи*). Процеси који се заснивају на језичком осећању и о којима је овде реч догађају се врло често у потсвести, и ми у језичкој материји добијамо само резултате. Докле год је језичко осећање живо, општи делови и наставци могу се издвајати; међутим временом долази до таквих гласовних измена да постанак речи постаје непровидан. Ко би данас, сем историчара језика, могао помислити да су *рђа* и *румен* етимолошки сродне речи?

У даљој дискусији, коју је повео проф. Р. Алексић, истакнуто је да је живот наставака веома сложен и разгранат; отуд појава да исти наставци имају различита значења: или је наставак чисто структуралан, тј. служи само за одређивање функције а не и значења (*-ак* служи само за поименичавање а значење се добија преко других момената) или се из једног значења наставак логички развија неко друго (*-ач* има првобитно значење радника, које се може претворити у значење оруђа: *носач* је и човек који носи, а затим и предмет који служи за ношење, придржавање или сл.).

У дискусији су додирнуте још две интересантне теме. Проф. П. Сланкаменац је поставио питање границе између компетенције лингвистике и компетенције психологије, на које је проф. А. Белић одговорио са две-три илустрације. Аналогија је психолошки процес и захваљујући њему наш књижевни језик је добио три једнака падежа у множини (под утицајем двојине). На лингвисти је да нађе узрок (у овом случају је то аналогија) и да опише даљи развој појаве; а начин како је у нашој потсвести дошло до аналошког процеса спада у домен истраживања психолога. Даље: Штајнтал је, напр., говорио да су се придеви развили пре именица, јер су се пре сазнавале особине него целине предмета. И такви проблеми спадају у психологију; лингвистика треба само да пружи психологији грађу која ће омогућити њихово решење. У дискусији са проф. М. Будимиром и проф. К. Тарановским који су говорили о природи падежних наставака и наставака за грађење речи, истичући да разлика између њих принципски није велика, проф. А. Белић је поново нагласио да су целине падежа важније од делова; то што ми и на стране, нама непознате речи знамо да додамо потребне падежне наставке, произилази из аналогije са другим познатим речима чије парадигме живе у нашем језичком осећању.

Асистент П. Ивић (О неким питањима наше историске дијалектологије) изнео је специфичности историске дијалектологије

нашег језика које су настале због тога што велики део наше територије претставља метанастазичку област. За реконструкцију старијих говора који су нестали под таласима нових досељеника могу послужити стари писани споменици, супстратски трагови у данашњим говорима, говори исељеничких група и топономастика. О старим дијалектима северне Србије и суседних области драгоцен материјал пружа говор галипољских исељеника. Из анализе тога говора, као и из писаних споменика, а и из распореда примера у данашњим говорима сазнајемо да је икавизама било у северној Србији још пре сеобе, па и пре замене *jaiw*-а на тој територији. Икавизми су морали настати морфолошким уједначавањем и фонетским променама, каткада условљеним и акценатском ситуацијом.

У дискусији, коју је започео асистент Б. Николић, констатовано је да низу извора који служе за реконструкцију старијих говора, засутих каснијим дијалекатским наносима, треба додати имена и презимена становништва, као и језичка факта оних дијалеката који су се развили на месту старијих. Проф. Т. Маневић је изнео више аргумената на основу којих би старија постојбина Галипољаца могла бити негде у Босни, Лици или Кордуну, а не у северној Србији. На то је П. Ивић навео нов низ аргумената за северносрбијанско порекло Галипољаца, протумачивши неке црте које би могле указивати на западно порекло друкчије него претходни дискусант. Проф. А. Белић је закључио дискусију указивањем на неколико момената, између осталог на то да би хипотезу о самосталном пореклу икавизама у данашњем шумадиско-сремском говору требало развити и поткрепити са више доказа, јер се у данашњој науци сматра да су ти икавизми продукат утицаја јужнијих говора. Претпоставка о галипољском говору као о делу шумадиског говора из 16-ог века такође је врло интересантна и чека на даље потврде.

Асистент М. Ивић (О проблему падежне системе у савременој лингвистици) говорила је о појачаном интересовању за падежне системе и падежне односе које влада код савремених структуралиста, нарочито код главних идеолога тог правца — Хјелмслева и Јакопсона. Главна питања у вези с том проблематиком по мишљењу структуралиста (а с тиме се сложио и референт) јесу следећа: шта је све падежни облик; шта се све поставља као проблем при проучавању падежа; да ли је падеж синтаксичка или морфолошка категорија. Супротстављајући структуралистичким погледима на поједина питања погледе изграђене у духу

учења проф. Балића, М. Ивић је изнела нека своја схватања. Нарочиту је пажњу посветила разматрању природе предикативног номинатива и његовог односа према субјектном номинативу.

Ово последње питање дало је материјала за дискусију. И. Грицкат се осврнула, прво, на структурализам уопште, нарочито на повођење многих структуралиста за чистом логиком и за математиком као највишим ступњем логике, при чему се осећа недостатак лингвистичких навика. Говорећи о идејама самог референта, она је истакла као интересантну идеју то, да у предикативној служби комплексно значење именице остаје некипут несужено а некипут се своди на једну особину. Треба притом пазити није ли та именица у предикату можда већ ушла у њега у неком суженом, фигуративном значењу. Проф. М. Московљевић се сложио с тим да проблем номинатива као субјекта и као предикативног номена заслужује специјалну дискусију. И асистент О. Банковић задржала се највише на истом проблему, истичући да би било интересантно испитати како се и у другим падежним облицима значења могу померати. Проф. А. Белић је допунио излагање референтово извесним карактеристикама структуралистичких студија. Он је, исто као и референт, нарочито истакао посматрање падежа ван синтагма и реченица, због чега је немогућно структуралистички протумачити морфолошки синкретизам; затим неразликовање основних падежних значења од оних нијанса које уносе искључиво предлози, најзад и начелну грешку структурализма која се састоји у томе што је он методе, применљиве на проучавање фонема, пренео на проучавање синтаксе.

Проф. А. Белић (О префиксима и наставцима) посветио је своје друго предавање питању о томе шта претстављају префикси и наставци за наше језичко осећање. Напр. предлог *из* у везама *испод*, *изнад* и сл. нема своје основно аблативно значење, већ значење појачавања предлога *под* одн. *над*. Такво значење *из* развило се у глаголима где тај префикс придаје значење извршења радње у потпуности: *испалакати*, *испавати се* итд. Исто тако значење вршења у малој мери које има префикс *на* у *начути* *нагрисати* пренело се у сложене придеве *нажуш*, *наглув* и сл. Префикси, дакле, имају аутономију у речима; одржавајући своју делимичну самосталност они преносе из једних веза у друге своја значења. То се може видети и из других чињеница. За језичко осећање је живо аблативно значење предлога *од*, и зато се у глаголу *одлазити* осећа значење одвајања од нечега; међутим за старији облик тог предлога *ош*- нема више живог осећања, те

глагол *оііићи* не значи *ићи од нечега* или сл. већ *наіуіііііі*. Ово је врло важно за питање дељења речи на слокове: ми делимо *од-уларіііі* а не *о-дуларіііі*, јер би се дељењем на други начин замрачио смисао глаголске сложеніце који је за језичко осећање провидан; али ћемо поделити *о-іііі* а не *оіі-ићи*.

Наставци за образовање речи немају такву аутономију као префикси. Напр. у *носач* ми не осећамо *-ач* као нешто засебно, и у целовитом значењу ове речи не сазнајемо где се завршава главни део а где почиње наставак. И то се такође огледа у дељењу на слокове: дели се *но-сач* а не *нос-ач*. Ми можемо доћи анализом до наставка *-ач*, али се нова образовања с тим наставком не праве захваљујући некој његовој аутономији већ на основу односа између сличних образовања и оних основних речи од којих су та образовања направљена. Напр. према постојећем односу *девојка*: *девојчурина* можемо правити нове именице на *-чурина*: од *Немац* правимо *Немчурина* итд.

Проф. М. Московљевић је у дискусији која се развила нарочито истицао самосталност префикса, а и самосталност наставака, доказујући исправност својег тврђења разумевањем које постоји код говорника за значење појединих суфикса и могућношћу грађења деминутива и аугментатива и од непознатих речи. Проф. А. Белић је у одговору поново указао на фонетску поделу речи на слокове код наставака, иако постоји и семантичка — код префикса. Код речи с наставком, рекао је он, увек се осећа — и потребно је осетити — шта значи цела реч, а не сам наставак. Све се то односи и на падежне наставке који такође немају аутономије јер би у супротном случају сви генитиви били увек грађени помоћу истог наставка, сви дативи помоћу истог итд. Творацки у језику су само односи делова у изведеној речи, а не сами ти делови.

Асисџеніі И. Грицкаіі (Приказ и оцена Серенсенове студије о словенском виду и временима) изнела је, поред суда о књизи *Aspect et temps en slave*, и извесне карактеристичне црте структуралистичких метода. По њеном мишљењу похвално је што структуралисти траже нове начине третирања грађе, корисно може да буде и систематисање и шематизовање већ познатих лингвистичких чињеница. Међутим велико је питање да ли се оним путем који је изабрао Серенсен (а то није у свим детаљима пут структурализма уопште) може доћи ма до чега новог, до нечег што је више него опис, до објашњења. Серенсен се у току својег рада само слагао са тврђењима младограматичара и других „кла-

сичара“, како он назива све научнике пре структуралиста, или их је одбијао; и једно и друго је радио у неким случајевима исправно, али се у извесним случајевима опредељивао на погрешну страну јер му његове методе, вештачки накалемљене на синтаксичка питања, нису дозвољавале да дође до правилних закључака.

Проф. А. Белић је по завршеном реферату такође рекао неколико речи о структурализму уопште. Прашка школа је прихватила и проширила Сосирове идеје у вези са проучавањем гласова и тако засновала фонологију. Прашке концепције су прихватили Данци, специјално серкл у Копенхагену, са Хјелмсловом на челу. Тако је поникао структурализам, који је у Америци добио нешто друкчији карактер, јер се развијао на терену математике, механике и сродних дисциплина. Цела школа је још неразрађена; сам Хјелмслев је досада умногоме мењао своја гледишта. Серенсенова излагања одликују се произвољношћу и симплификацијом; она показују доста чупања из системе. М. Ивић је упоредила Серенсенову методу са методом америчких структуралиста и изразила мишљење да бар његовој тежњи да унесе нова схватања у синтаксу треба одати признање. Слажући се са изнесеном критиком структурализма, проф. Т. Маневић је изразио мишљење да су неки закључци о македонском језику у структуралистички написаном уџбенику Х. Ланта за нас чудновати, а неки веома произвољни, непроверени и нетачни.

Проф. Т. Маневић (Најновије граматике македонског језика) реферисао је о двема граматикама које су изишле из штампе 1952 год. и изложио неке проблеме у вези с проучавањем македонског језика уопште. Књига Конеског покренула је референта највише на излагање о македонском акценту, о логичкој акцентуацији и груписању речи у једну акценатску целину. Поводом Лантове граматике истакнуто је, поред добрих страна, неколико крупнијих недостатака. Лант није обратио пажњу на то да су се неке црте македонског језика развиле у симбиози са суседним несловенским језицима; не водећи рачуна о једнакости несловенских утицаја неоправдано је сврстао македонски и бугарски у једну, источнословенску балканску групу. Као утицај турске конјугације референт сматра и поделу претериталних времена на времена за доживљену и недодживљену прошлост.

Поводом овог реферата највише су дискутовали проф. А. Белић и П. Ивић. Обојица су истакли да је вредност приказа била још повећана интересантним идејама самог референта. Проф. А. Белић је, говорећи о различитим глаголским облицима за

доживљену и недоживљену прошлост, потврдио да је њихов развој могао бити потпомогнут стањем у турској глаголској системи. За припајање македонског језика истој групи где спада и бугарски нема довољно разлога. Један од најчешћих аргумената за такво схватање — различити рефлекси полугласника у македонском — неодржив је, јер и српскохрватски језик, посматран заједно са својим дијалектима, пружа доказе о постојању два различита полугласника, а с друге стране има и бугарских дијалеката са једним рефлексом. П. Ивић је поткрепио референтово тврђење о несловенском пореклу неких језичких црта у македонском рекавши да је велики број истих црта нашао и у банатским говорима, где је јак утицај румунског елемента. Али структуралист Лант и није био дужан да говори о томе, пошто је његова граматика само описна и синхронична. Његова студија претставља један од првих покушаја своје врсте; као свака дескрипција језика коју пише странац, она претставља методско освежење, кидање извесних традиција домаћих теоретичара. Проф. Т. Маневић је на крају приметио да је о историском развоју језичких црта било потребно водити рачуна због тога што би се на тај начин избегао погрешан закључак о тобожњој већој сродности македонског с бугарским него са српским језиком.

Асисџенџ П. Сладојевић (О имперфекту у српском језику) говорио је о различитим семантичким особинама тога граматичког времена. Према мишљењу референта главни услов за употребу имперфекта је доживљеност прошле радње, било да ју је доживљавало говорно лице или лице којем се упућује питање. Имперфекат не значи ништа у смислу удаљености од момента говора, а нема у њему ни значења појачане трајности; њиме се износи само *прошлости* *неограничене радње. Он се може употребљавати и у индикативу.

У живој дискусији учесници су истицали оригиналност неких референтових запажања и износили који моменти постоје у њиховом језичком осећању у вези с имперфектом. Проф. Р. Алексић је истакао специјално значење ублаженог тврђења, које се појевљује у црногорским говорима при употреби тог времена. М. Станић, сарадник Института за српски језик, изнео је да се у његовом, потпуно живом, језичком осећању за то време налази само компонента неограничености прошле радње. Проф. Т. Мањевић и П. Ивић су потврдили да се у македонском језику, одн. у галипољском говору, имперфекат употребљава са сличним преливима у значењу о којима је говорио и референт. Проф. А. Белић се

осврнуо на добре стране и недостатке доказивања индикативности и релативности путем замене једног граматичког времена другим. Основно значење имперфекта је неограниченост, док су друге семантичке нијансе само накнадно додати моменти и стилска транспозиција. Губљењу имперфекта треба тражити узроке у томе што се он у говору може заменити перфектом са потребном прилошком одредбом.

Асистент П. Ивић (Систем значења основних претериталних времена у говору Галипољских Срба) истакао је на првом месту да је галипољски говор врло користан за проучавање јер омогућује реконструкцију старијег стања у српским дијалектима. Имперфект у том говору има значење несвршености и доживљености, и могућно је употребљавати га индикативно. Аорист значи извршење радње и — такође — доживљеност. У индикативу аорист махом значи извршење непосредно пред тренутком говора. Перфекат се једини може употребити за недоживљену прошлост, али се у перфекту говори и о доживљеноме, само ако се радња посматра као факат, а не као процес. Сем тога у њему понекад доминира значење резултативности. Референтово је мишљење да је прерадом резултативне нијансе, која је у перфекту старија, дошло до значења недоживљене радње и до значења факта а не процеса.

Према мишљењу проф. А. Белића однос доживљеност: недоживљеност је стилистичко-семантичка транспозиција односа индикатив: релатив. У језику има и других таквих транспозиција. На примедбу проф. Т. Маневића да је галипољска система претериталних времена у погледу значења идентична с турском, проф. А. Белић је одговорио да је и у турском језику могло доћи до исте транспозиције као и у нашим дијалектима и да је турско стање у глаголској системи можда потпомогло развој одговарајућих процеса код нас. Проф. М. Павловић је приметио да сличних семантичких односа има и у цинцарској конјугацији. У дискусији је констатовано да при испитивањима такве врсте језик народних умотворина треба разликовати од обичног народног говора.

И. Г.

2.

ДРУШТВО ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

На Оснивачкој скупштини, која је одржана у Београду 3 маја 1953 године и којој је било присутно преко сто делегата из